

Wydział Kontroli
WK-II.431.6.2024

**Pan
Jerzy Krzysztof Szczepanek
Burmistrz Wielbarka**

**12-160 Wielbark
ul. Grunwaldzka 2**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę Gminy Wielbark przeprowadzono w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wielbarku, ul. Grunwaldzka 2, 12-160 Wielbark.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska kierownicze pełnili:

- Pan Grzegorz Zapadka – Wójt Gminy Wielbark/Burmistrz Wielbarka, wybrany na stanowisko w dniu 21 października 2018 r.,
- Pan Jerzy Krzysztof Szczepanek – Burmistrz Wielbarka, wybrany na stanowisko w dniu 7 kwietnia 2024 r.

Kontrola przeprowadzona została przez zespół pracowników Wydziału Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- Ewelina Mochnal, Starszy inspektor wojewódzki, na podstawie upoważnienia nr WK-I.0030.228.2024 z dnia 29 lipca 2024 r.,
- Magdalena Szymczuk, Starszy inspektor wojewódzki, na podstawie upoważnienia nr WK-I.0030.264.2024 z dnia 2 sierpnia 2024 r.

Upoważnienia wydał Wojewoda Warmińsko-Mazurski.

Termin kontroli: 6 – 27 sierpnia 2024 r.

Zakres kontroli:

- › przedmiot kontroli: prawidłowość realizacji zadań wynikających z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r., poz. 103 ze zm.),
- › okres objęty kontrolą: 2022 – 2023 r.

Zakres kontroli:

- › przedmiot kontroli: prawidłowość realizacji zadań wynikających z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r., poz. 103 ze zm.),
- › okres objęty kontrolą: 2022 – 2024 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), w związku z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r., poz. 190 ze zm.).

Kontrola została odnotowana w książce kontroli Urzędu Gminy Wielbark pod pozycją nr 2 na 2024 r.

[Akta kontroli: 1-11, 16, 36]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie**.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

I. W zakresie wykorzystania otrzymanych środków funduszu, w tym prawidłowości naliczania kosztów obsługi zadania

1. Gmina Wielbark realizowała od 2022 r. do 2023 r. zadania wynikające z art. 13 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (zwana dalej uopou) mające na celu wypłatę świadczenia pieniężnego z Funduszu Pomocy przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, finansowane w całości środkami Funduszu Pomocy – przekazanymi przez Wojewodę.
2. Jednostką organizacyjną Gminy Wielbark, utworzoną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, bezpośrednio odpowiedzialną za realizację kontrolowanego zadania był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielbarku (zwany dalej GOPS w Wielbarku).
3. Na realizację zadania Gmina Wielbark otrzymała środki w łącznej wysokości 559 625,00 zł, z tego:
  - kwotę 475 089,00 zł w 2022 r.,
  - kwotę 84 536,00 zł w 2023 r.
4. W kontrolowanym okresie, w związku z rozliczeniem zadania na koniec roku Gmina Wielbark dokonała zwrotu otrzymanych środków w łącznej kwocie 17 405,06 zł, z tego:
  - kwotę 3 604,51 zł w dniu 28 grudnia 2022 r.,
  - kwotę 13 800,55 zł w dniu 20 grudnia 2023 r.
5. Ostatecznie na realizację zadania Gmina Wielbark wydatkowała środki Funduszu

Pomocy w łącznej kwocie 542 219,94 zł, z tego:

- kwotę 471 484,49 zł w 2022 r.,
- kwotę 70 735,45 zł w 2023 r.

6. Zgodnie z art. 13 ust. 2 uopou na realizację przez Gminę zadania zleconego z zakresu administracji rządowej koszty obsługi wynosiły 16 zł za każdy rozpatrzony wniosek o świadczenie pieniężne. Natomiast w przypadku dokonania przez Gminę weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia koszt obsługi zadań wynosi 32 zł za każdy rozpatrzony wniosek.

6.1. Ustalono, że Gmina Wielbark naliczyła koszty obsługi zadania w łącznej kwocie 2 099,94 zł, z tego:

- w 2022 r. kwotę 1 604,49 zł w związku z rozpatrzeniem 105 wniosków oraz weryfikacją 6 warunków zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy objętych wnioskiem,
- w 2023 r. kwotę 495,45 zł w związku z rozpatrzeniem 33 wniosków.

6.2. Środki finansowe wykorzystano na:

- wypłatę dodatków specjalnych oraz nagrody wraz z pochodnymi (§4740, 4850) dla pracownika GOPS w Wielbarku wykonującego zadania wynikające z art. 13 ust. 1 uopou na łączną kwotę 1 784,48 zł, z tego:
  - kwotę 1 289,03 zł w 2022 r.,
  - kwotę 495,45 zł w 2023 r.,
- zakup towarów (§4350) w 2022 r., w tym: papieru ksero oraz czajnika elektrycznego na łączną kwotę 288,96 zł,
- prowizje bankowe (§4370) w 2022 r. w związku z realizacją przelewów do wnioskodawców na łączną kwotę 26,50 zł.

Ustalono, że wystawione faktury zawierały:

- wszystkie niezbędne elementy wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.),
- prawidłową klasyfikację budżetową poniesionych wydatków, co było zgodne z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 513 ze zm.),
- dekretację zgodną z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r., poz. 342),
- informacje o sprawdzeniu pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzenie do wypłaty Głównego księgowego oraz Kierownika jednostki.

6.3. W trakcie kontroli ustalono, że weryfikacja warunków zakwaterowania i wyżywienia przez pracowników GOPS w Wielbarku polegała na przeprowadzeniu wywiadu z obywatelami Ukrainy oraz wnioskodawcami pod wskazanymi we wniosku adresami. Z przeprowadzonych wywiadów sporządzane były notatki urzędowe przez pracowników socjalnych, które dołączane były do akt sprawy. Weryfikacje warunków zakwaterowania i wyżywienia miały charakter prewencyjny.

7. Z zestawienia sporządzonego na potrzeby kontroli, wynika że w kontrolowanym okresie rozpatrzono 138 wniosków o świadczenie pieniężne, z tego:

- 105 wniosków w 2022 r.,
- 33 wnioski w 2023 r.

8. Szczegółowej kontroli poddano 100% złożonych i rozpatrzonych w okresie kontrolowanym wniosków o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, na podstawie których wypłacono świadczenia pieniężne na łączną kwotę 540 120,00 zł, z tego:

- sprawdzono 105 wniosków, które wpłynęły do GOPS w Wielbarku w 2022 r. na podstawie których wypłacono świadczenia pieniężne na kwotę 469 880,00 zł,
- sprawdzono 33 wnioski, które wpłynęły do GOPS w 2023 r. na podstawie których wypłacono świadczenia pieniężne na kwotę 70 240,00 zł.

Ustalono, że:

- wnioski składano na aktualnym wzorze określonym rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi (Dz.U. poz. 608);
- złożone wnioski zawierały:
  - dane wnioskodawcy,
  - oświadczenia wnioskodawcy, z tego:
    - › oświadczenie o zapewnieniu (na własny koszt) zakwaterowania i wyżywienia osobie wskazanej we wniosku,
    - › oświadczenie, że za osobę przyjętą do zakwaterowania na wskazany okres nie wypłacono już świadczenia,
    - › oświadczenie, że za okres, którego dotyczy wniosek, nie otrzymano dodatkowego wynagrodzenia, w tym za wynajem,
    - › oświadczenie o prawidłowości podanych danych,
  - uzasadnienie przedłużenia wypłaty świadczenia powyżej 120 dni,
  - kartę osoby przyjętej do zakwaterowania stanowiącej załącznik do wniosku o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy;

co było zgodne z wymaganiami określonymi w art. 13 ust. 4 uopou.

Wnioskodawców informowano telefonicznie o rozpatrzeniu wniosku.

- 8.1. Kwota przyznanego świadczenia wynosiła 40,00 zł za osobę objętą pomocą dziennie, co było zgodne z §2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 maja 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty (Dz.U. poz. 1381).
- 8.2. Okres wypłaty świadczenia za zapewnianie (na własny koszt) zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy wynosił maksymalnie 120 dni, za wyjątkiem przedłużenia okresu świadczeń w związku z zapewnieniem zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, którzy:
- ukończyli 60 rok życia (kobiety) albo 65 rok życia (mężczyźni) – zgodnie z §4 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia – 2 osoby,
  - samotnie sprawują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci – zgodnie z §4 ust. 1 pkt 5 ww. rozporządzenia – 8 osób,
  - byli osobami wychowującymi dzieci do 12 miesiąca życia lub kobietami w ciąży – zgodnie z §4 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia oraz za każde ich małoletnie dziecko zgodnie z §4 ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia – 2 osoby,
  - byli małoletnimi wymienionymi w art. 25a ust. 1 uopou (małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim oraz małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy) – zgodnie z §4 ust. 1 pkt 6 ww. rozporządzenia – 1 osoba.

Łącznie w kontrolowanym okresie przedłużono wypłatę świadczenia w związku z zapewnieniem zakwaterowania i wyżywienia powyżej 120 dni dla 13 obywateli Ukrainy.

- 8.3. Świadczenie pieniężne wypłacane było:
- przelewem na konto bankowe wnioskodawcy, wskazane we wniosku o świadczenie,
  - z dołu, tj. za okres faktycznego zapewniania (na własny koszt) zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.

Ponadto, sprawdzono wyciągi bankowe konta, z którego dokonywano wypłaty świadczeń i ustalono, że kwoty wypłacane były zgodne z kwotami na jakie rozpatrzono wnioski.

- 8.4. Z informacji udzielonej przez pracownika GOPS w Wielbarku wynika, że weryfikacja obywateli Ukrainy ujętych w składanych wnioskach do GOPS w Wielbarku w pierwszym etapie, tj. przed uzyskaniem dostępu do rejestru centralnego dokonywana była poprzez weryfikację danych w rejestrze PESEL, do wniosku dołączano informację z rejestru, ponadto, załączano kserokopię paszportu z pieczęcią wjazdu na teren Polski.

[Akta kontroli: 17-24, 34, 36]

9. Stwierdzone naruszenia stanu prawnego w kontrolowanym obszarze dotyczyły rozpatrzenia pozytywnie przez GOPS w Wielbarku wniosków złożonych przez wnioskodawców po terminie, z tego:

- a) wniosek nr 73 w 2022 r. o przyznanie świadczenia w związku z zapewnieniem zakwaterowania i wyżywienia dwóm obywatelom Ukrainy na okres od dnia 2 maja 2022 r. do dnia 26 czerwca 2022 r. (56 dni), który wpłynął do GOPS w Wielbarku dnia 1 sierpnia 2022 r. (data na pieczętce wpływu), winien wpłynąć do dnia 31 lipca 2022 r. – kwota wypłaconego świadczenia w związku z pozytywnym rozpatrzeniem wniosku 4 480,00 zł; ponadto, wniosek zawierał dwie pieczętki wpływu, jedną z dnia 1 sierpnia 2022 r., drugą z dnia 16 sierpnia 2022 r.,
- b) wniosek nr 29 w 2023 r. o przyznanie świadczenia w związku z zapewnieniem zakwaterowania i wyżywienia dwóm obywatelom Ukrainy za okres od dnia 31 lipca 2023 r. do dnia 3 sierpnia 2023 r. (4 dni), który wpłynął do GOPS w Wielbarku dnia 11 września 2023 r. (data na pieczętce wpływu), winien wpłynąć do dnia 3 września 2023 r. – kwota wypłaconego świadczenia w związku z pozytywnym rozpatrzeniem wniosku 320,00 zł.

Powyższym działaniem naruszono przepisy:

- art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1383), zgodnie z którym wnioski o świadczenie pieniężne obejmujące okres, w którym zapewniano zakwaterowanie i wyżywienie obywatelowi Ukrainy do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, składa się w terminie do dnia 31 lipca 2022 r.,
- art. 13 ust. 1e i 1f uopou, zgodnie z którym wniosek o świadczenie pieniężne składa się w terminie miesiąca od ostatniego dnia okresu objętego wnioskiem, natomiast wniosek o świadczenie pieniężne złożony z uchybieniem ww. terminu pozostawia się bez rozpatrzenia.

Zgodnie z wyjaśnieniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielbarku:

- wniosek nr 73 w 2022 r. w związku z urlopem pracownika sekretariatu i brakiem ustalonego zastępstwa złożony został w gabinecie Kierownika GOPS w Wielbarku w dniu 29 lipca 2022 r., wniosek włożono do zeszytu korespondencji a informacja o terminie faktycznego złożenia wniosku nie została przekazana pracownikowi wpisującemu korespondencję, wniosek zarejestrowano w kolejnym dniu roboczym, tj. dnia 1 sierpnia 2022 r., data wypełniona przez wnioskodawcę jest faktyczną datą złożenia wniosku w urzędzie (29 lipca 2022 r.), ponadto, druga pieczętka wpływu z datą 16 sierpnia 2022 r. jest datą przekazania wniosku pracownikowi merytorycznemu, rozpatrującego wnioski,
- w dniu 31 sierpnia 2023 r. wnioskodawca (wniosek nr 29 w 2023 r.) skontaktował się z ośrodkiem w celu poinformowania o pozytywnym wyniku testu na covid, mając na uwadze zdrowie pracowników został poproszony o zgłoszenie się z wnioskiem po odbyciu 10 dni izolacji, wniosek został rozpatrzony pozytywnie.

Wyjaśnienia dotyczące wniosku nr 73 w 2022 r. zostały zweryfikowane przez kontrolujących w dniu 27 sierpnia 2024 r. w GOPS w Wielbarku poprzez sprawdzenie listy obecności pracowników GOPS w Wielbarku w dniach 29 lipca 2022 r. i 1 sierpnia 2022 r. oraz zakresów czynności. W wyniku weryfikacji przyjęto przedłożone wyjaśnienia co do terminowości złożonego wniosku.

W związku z powyższym uchybienie w postaci rozbieżność pomiędzy faktyczną datą złożenia przez wnioskodawcę wniosku, a datą na pieczęcie wpływu na wniosek należy traktować jako błąd techniczny.

W dniu 11 września 2024 r. Gmina Wielbark zwróciła na rachunek Funduszu Pomocy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie środki w kwocie 320,00 zł stanowiące nienależnie wypłacone świadczenia (w związku z pozytywnym rozpatrzeniem wniosku nr 29 w 2023 r.).

Osoba odpowiedzialna – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielbarku.

[Akta kontroli: 27-29, 31-33, 36]

Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**, pomimo odstępstw od stanu pożądanego, z uwagi na fakt, że rozpatrzenie pozytywnie wniosku złożonego po terminie oraz niezasadne wypłacenie świadczenia pieniężnego przez Gminę Wielbark miało charakter incydentalny i stanowiło niewielką kwotę.

II. Ewidencja i sprawozdawczość otrzymanych środków funduszu, w tym rozliczenie zadania

1. Gmina Wielbark występowała do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z okresowymi sprawozdaniami z realizacji zadań i wydatków wynikających m.in. z art. 13 uopou zawierającymi prognozowane zapotrzebowanie na środki Funduszu Pomocy na realizację wypłat 40 zł wraz z kosztami obsługi zadania. Sprawozdania były przekazywane poprzez Centralną Aplikację Statystyczną.
2. W trakcie kontroli, ustalono że Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie przekazywał środki finansowe Gminie Wielbark na podstawie prognozowanego zapotrzebowania.
3. Gmina Wielbark prowadziła wyodrębniony rachunek przeznaczony na finansowanie zadań na rzecz pomocy Ukrainie, co było zgodne z art. 14 ust. 14 uopou.
4. Środki Funduszu Pomocy przeznaczone na wypłatę świadczeń na podstawie art. 13 uopou Gmina Wielbark ujmowała w wyodrębnionej dla zadania ewidencji księgowej w dziale 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdziale 75495 Pozostała działalność, z tego:
  - dochód w §2100 Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie

- zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy,
- wydatek w §3280 Świadczenia związane z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy,

co było zgodne z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 513 ze zm.).

Ponadto, środki Funduszu Pomocy ujmowane były w miesięcznych sprawozdaniach budżetowych, z tego w:

- Rb-27S – sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego,
- Rb-28S – sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.

5. Zgodnie z art. 14 ust. 15 uopou dla środków Funduszu Pomocy Gmina Wielbark opracowywała plan finansowy oraz ujmowała środki w załącznikach do uchwał/zarządzeń budżetowych.

6. Kontroli poddano 2 szczegółowe rozliczenia z realizacji zadania na terenie Gminy Wielbark – sprawozdania za 2022 r. i 2023 r.

Ustalono, że:

- do dnia 31 grudnia 2022 r. pomocą objęto 113 obywateli Ukrainy na podstawie czego wydatkowano środki Funduszu Pomocy na łączną kwotę 471 484,49 zł,
- do dnia 31 grudnia 2023 r. pomocą objęto 115 obywateli Ukrainy (narastająco od lutego 2022 r.) na podstawie czego wydatkowano środki Funduszu Pomocy na łączną kwotę 542 219,94 zł (z tego kwotę 70 735,45 zł w 2023 r.).

Nieprawidłowości w przedłożonych rozliczeniach nie stwierdzono.

[Akta kontroli: 12-15, 25-26, 36]

Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z zakończeniem realizacji kontrolowanego zadania z dniem 1 lipca 2024 r. (uchylenie art. 13 przez art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2024 r., poz. 854)) odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Radostaw Król
Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
/dokument podpisany elektronicznie/